

Partneri:

Mgr. Martina Mundierová
Mgr. Rastislav Skovajsa
JUDr. Martin Timcsák

Advokáti:

JUDr. Katarína Babiaková
JUDr. Jana Biacovská
JUDr. Lucia Falbová
Mgr. Peter Kováčik
JUDr. Andrej Lalinský
JUDr. Stanislava Švecová
JUDr. Peter Zolák

Koncipienti:

Mgr. Martin Gazdík
JUDr. Martina Hložková
Mgr. et Mgr. Eva Kondelová
JUDr. Lívia Mitriková, M.L.S.
JUDr. Ingrida Papáčová, PhD.
JUDr. Juraj Tkáč
Mgr. Valéria Vasiľová

MST PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária

Laurinská 3, 811 01 Bratislava, Slovenská republika
tel: +421 2 5930 8086, office@mstpartners.sk, www.mstpartners.sk

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky
Štúrova 2
812 85 Bratislava

K rukám
JUDr. Maroš Žilinka, PhD.
Generálny prokurátor SR a
Mgr. Eva Kukanová
prokurátorka

K sp. zn. 1 GÚp 10/21/1000-3

V Bratislave dňa 22.3.2021

Podnet na podanie návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky
podľa čl. 129 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a prípadne podľa čl. 125 ods. 1 písm. b)
Ústavy Slovenskej republiky

Podnecovatelia: Ing. Ján Figel', PhD.,
Božidara Turzonovová,
Štefan Bučko,
Tomáš Kuzár,
PhDr. Viktor Vlasák, MBA,
Bohdan Hroboň,
Prof. PhDr. Róbert Letz, PhD.,
Ing. Andrea Turčanová,
Dr. h. c. prof. Doc. JUDr. Marek Šmid PhD.,

Juraj Šúst,

Zastúpení: MST PARTNERS, s.r.o., Laurinská 3, 811 01 Bratislava

Podnecovatelia sa v nadväznosti na podnety Ing. Jána Figeľa, PhD., podané na Generálnu prokuratúru SR v horeuvedenej veci a tiež aj s prihladením na novo prijaté protiepidemické opatrenia obracajú na Generálneho prokurátora Slovenskej republiky s nasledovným podnetom. Žiadajú pritom o jeho urýchléné preverenie, aby v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR mohol Generálny prokurátor Slovenskej republiky postupovať tak, aby ochrana základných práv a slobôd (v danom prípade slobody náboženského vyznania a viery) bola rýchla a efektívna (viď zákonné lehoty na podanie návrhu na Ústavný súd SR uvedené v časti IV tohto podnetu).

I.

Vláda Slovenskej republiky (ďalej len "Vláda") na svojom zasadnutí dňa 17. marca 2021 prijala uznesenie č. 160 (vyhlásené v Zbierke zákonov dňa 19.3.2021 pod číslom 104/2021 Z. z.) /ďalej len "Uznesenie"/ k návrhu na opakované predĺženie času trvania núdzového stavu podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov (ďalej len "Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z.") vyhláseného Uznesením vlády SR č. 587 z 30. septembra 2020 na prijatie opatrení podľa čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.

Vláda Uznesením okrem iného:

- a) predĺžila opakovane podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. na obdobie 40 dní s účinnosťou od 20. marca 2021 na postihnutom území Slovenskej republiky, ktorým je územie celej Slovenskej republiky, núdzový stav, vyhlásený uznesením vlády SR č. 587 z 30. septembra 2020, ktorý bol vyhlásený z dôvodu ohrozenia života a zdravia osôb v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie /viď časť B Uznesenia/;
- b) obmedzila s účinnosťou od 20. marca 2021, (ak v Uznesení nie je uvedené inak), podľa čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. na území Slovenskej republiky slobodu pohybu a pobytu zákazom vychádzania od 20. marca 2021 v čase od 05.00 hod. do 01.00 hod. nasledujúceho dňa, do odvolania, najneskôr však do konca núdzového stavu opakovane predĺženého týmto uznesením, teda uplynutím 28. apríla 2021 s výnimkami uvedenými v Uznesení /viď časť C Uznesenia/, a
- c) odporučila hlavnému hygienikovi prijať vyhlášku, ktorou zabezpečí realizáciu obmedzení podľa tohto uznesenia vlády uzatvorením príslušných prevádzok, na ktorých návštevu sa nevzťahuje výnimka z obmedzenia zákazu vychádzania, a zákazom podujatí, na ktoré sa nevzťahuje výnimka z obmedzenia zákazu vychádzania /viď časť F5 Uznesenia/.

Uznesenie nadobudlo účinnosť dňa 20 marca 2021.

Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. v čl. 5 ods. 4 stanovuje, že v čase núdzového stavu vyhláseného z dôvodu ohrozenia života a zdravia osôb v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie, možno v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas podľa závažnosti ohrozenia obmedziť základné práva a slobody a uložiť povinnosti na postihnutom alebo na bezprostredne ohrozenom území, ktorým môže byť aj celé územie Slovenskej republiky, a to najviac v rozsahu:

- a) nedotknuteľnosti osoby a jej súkromia,
- b) nedotknuteľnosti obydľia,
- c) slobody pohybu a pobytu,
- d) obmedzenia alebo zakázania uplatňovania práva pokojne sa zhromažďovať alebo zhromažďovanie na verejnosti podmieniť povoľovaním.

Z časti C Uznesenia vyplýva, že ním došlo na území Slovenskej republiky k obmedzeniu slobody pohybu zákazom vychádzania, a to až na výnimky stanovené v časti C Uznesenia.

Medzi výnimkami zo zákazu vychádzania pritom nie je uvedená možnosť cesty na verejnú bohoslužbu, či verejný obrad.

Na podklade Uznesenia vydal Úrad verejného zdravotníctva /ďalej len „Úrad“/ podľa § 5 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 podľa § 59b Zákona č. 355/2007 vyhlášku č. 131/2021 V. v., ktorou nariaďuje podľa § 48 ods. 4 písm. a), d), e), r), w), x), y) a z) zákona č. 355/2007 opatrenia pri ohrození verejného zdravia (ďalej len "Vyhláška"). Vyhláška bola uverejnená dňa 19.3.2021 a nadobudla účinnosť dňa 20. marca 2021. Vyhláškou zároveň došlo aj k zrušeniu predchádzajúcej Vyhlášky č. 98/2021 V. v.

V ust. § 4 ods. 1 Vyhlášky sa všetkým fyzickým osobám, fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám zakazuje usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, zábavnej, spoločenskej či inej povahy.

Tento zákaz sa pritom vzťahuje aj na usporadúvanie bohoslužieb, či iných obradov v kostoloch v kontexte významu slovného spojenia „hromadné podujatie“¹. Výkladovou metódou a contrario to napokon potvrdzuje aj § 4 ods. 2 písm. b) Vyhlášky, ktorý pripúšťa iba usporadúvanie sobášneho obradu a obradu krstu do počtu 6 osôb, vrátane ich civilných verzíí a tiež aj nadväzujúce ust. § 4 ods. 4 Vyhlášky, ktorým sa stanovujú podmienky vstupu a pobytu v kostole ako aj ďalšie podmienky na účely realizácie spomenutých obradov. Podotýkame pritom, že iné výnimky týkajúce sa konania podujatí v kostoloch Vyhláška neupravuje.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že na podklade Uznesenia a Vyhlášky sa nie je možné v Slovenskej republike v súčasnosti zúčastňovať na verejných bohoslužbách či obradoch v kostoloch a zároveň ani v kostoloch uskutočňovať bohoslužby či iné obrady, ktoré by boli hromadným podujatím v zmysle Vyhlášky (teda nemožno uskutočňovať žiadne verejnosti prístupné sväté omše ako ani žiadne verejnosti prístupné obrady s výnimkou svadieb a krstu do počtu 6 osôb).

II.

Sloboda prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie/vieru sám alebo spoločne s inými či už verejne alebo súkromne, bohoslužbou, či zachovávaním obradov tvorí súčasť slobody náboženského vyznania a viery podľa čl. 24 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), resp. základného práva na slobodu náboženského vyznania podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len "Dohovor").

¹ Teda konanie svätých omší, či iných obradov v ich štandardnom význame.

Podľa čl. 24 ods. 1 Ústavy SR: „Sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery sa zaručujú. Toto právo zahŕňa aj možnosť zmeniť náboženské vyznanie alebo vieru. Každý má právo byť bez náboženského vyznania. Každý má právo verejne prejavovať svoje zmýšľanie.“

Podľa čl. 24 ods. 2 Ústavy SR: „Každý má právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru buď sám, buď spoločne s inými, súkromne alebo verejne, bohoslužbou, náboženskými úkonmi, zachovávaním obradov alebo zúčastňovať sa na jeho vyučovaní.“

Podľa čl. 24 ods. 4 Ústavy SR: „Podmienky výkonu práv podľa odsekov 1 až 3 možno obmedziť iba zákonom, ak ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti alebo práv a slobôd iných.“

Podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru: „Každý má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania; toto právo zahŕňa slobodu zmeniť svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie, ako aj slobodu prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie sám alebo spoločne s inými, či už verejne alebo súkromne, bohoslužbou, vyučovaním, vykonávaním náboženských úkonov a zachovávaním obradov.“

Podľa čl. 9 ods. 2 Dohovoru: „Sloboda prejavovať náboženské vyznanie a presvedčenie môže podliehať len obmedzeniam, ktoré sú ustanovené zákonmi a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme verejnej bezpečnosti, ochrany verejného poriadku, zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.“

S ohľadom na časť Č Uznesenia možno konštatovať, že nariadený zákaz vychádzania zasahuje do slobody náboženského vyznania a viery tak ako ho definujú vyššie citované články Ústavy SR ako aj Dohovoru.² Do slobody náboženského vyznania a viery zároveň zasahuje aj zákaz uskutočňovania bohoslužieb ako aj obradov v podobe hromadného podujatia v zmysle Vyhlášky. Uznesením (zákazom vychádzania) ako aj Vyhláškou (zákazom hromadných podujatí) sa totiž všetkým fyzickým osobám znemožňuje prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie/vieru sám, alebo spoločne s inými verejne bohoslužbou a tiež (okrem vyššie spomínaných výnimiek v zmysle Vyhlášky) aj verejne zachovávať obrady, čo ich nepochybne obmedzuje v realizácii slobody náboženského vyznania a viery.

Podľa názoru podnecovateľov tento zásah do slobody náboženského vyznania a viery je neoprávnený a preto odporuje vyššie citovaným ustanoveniam Ústavy a Dohovoru.

III.

² Ing. Figel' v doplnení podnetu zo dňa 8.3.2021 uvádzal, že predošlým uznesením vlády (v princípe totožným s Uznesením) nebolo obmedzené právo na slobodu náboženského vyznania (vychádzal pritom z predpokladu, že výnimka zo zákazu vychádzania, pokiaľ ide o návštevu kostolov a obradov, vyplývala (aj keď nebola vymenovaná v uznesení vlády) priamo z čl. 24 ods. 2 Ústavy SR s prihliadnutím na nemožnosť obmedziť náboženskú slobodu podľa čl. 5 ods. 4 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. v čase pandémie). V tomto podaní sme však pristúpili k opačnému výkladu účinkov Uznesenia (teda, že ním dochádza k obmedzeniu náboženskej slobody) pričom riešenie tejto otázky ponechávame na posúdení GP.

Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“) povzniesol práva, ktoré sú zaručené článkom 9 (čo platí aj platí pre čl. 24 Ústavy SR), na základné kamene demokratickej spoločnosti a jedny z najdôležitejších prvkov tvoriacich identitu veriacich a ich spôsobu života³. Obmedzenia možností veriacich ľudí stretávať sa, alebo inak prejavovať svoju vieru sami alebo spoločne s ostatnými, nastoľuje problém dodržania článku 9 Dohovoru.

Zákonnosť každého zásahu do základného práva chráneného Dohovorom hodnotí ESLP. Súdny dvor skúma, či zásahy do práv sú prípustné s ohľadom na tieto kritériá:

- a) Išlo o zásah predpísaný zákonom?
- b) Sledoval sa zásahom legitímny cieľ?
- c) Bol zásah nevyhnutný na dosiahnutie legitímneho cieľa?

Tieto kritériá preto treba zvažovať aj v kontexte prebiehajúceho obmedzenia práva na slobodu náboženstva a viery s ohľadom na pokračujúcu pandémiu koronavírusu.

Judikatúra ESLP je pritom plne použiteľná aj na účely posúdenia súladu časti C Uznesenia ako aj § 4 ods. 1 Vyhlášky s čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR.

A) K zákonnosti zásahu

ESLP rozhodol, že obmedzenia práv sa musia riadiť jasným a dostupným legislatívnym rámcom, aby spĺňali požiadavku „predpísané podľa judikatúry Dohovoru“. Táto požiadavka preto diskvalifikuje všetky *ad hoc* systémy obmedzení náboženského vyznania alebo verejnosti zhromaždenia.⁴ ESLP už predtým rozhodol, že zákonné opatrenia uplatnené proti náboženským komunitám, ako sú napr. zavedené počas pandémie, musia mať základ v práve a byť „dostatočne jasné a presné“.⁵ Súd kritizoval zákony, ktoré nie sú jasné a presné: „(Vnútroštátne právo bolo) také široké, že nedokázalo zabezpečiť dostatočnú ochranu pred svojvôľou. Nakoniec Súd poznamenáva, že uplatňované pravidlá domáceho práva neboli dostatočne jasné, pokiaľ ide o zákonnosť aktivít (určitých náboženských spoločenstiev)“.⁶

Ako sme už aj spomenuli v časti I Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. v ustanovení čl. 5 ods. 4 umožňuje v čase pandémie vyhlásiť núdzový stav, počas ktorého možno v časovo limitovanom období obmedziť základné práva a slobody najviac v rozsahu:

- a) nedotknuteľnosti osoby a jej súkromia,
- b) nedotknuteľnosti obydlia,
- c) slobody pohybu a pobytu,
- d) obmedzenia alebo zakázania uplatňovania práva pokojne sa zhromažďovať alebo zhromažďovanie na verejnosti podmieniť povoľovaním.

³ Pozri: Kokkinakis v. Greece, Sťažnosť č. 14307/88, § 31

⁴ Pozri: Fusu Arcadie and Others v. the Republic of Moldova, Sťažnosť č. 22218/06, §§ 33-40

⁵ Pozri: Dimitrova v. Bulgaria, Sťažnosť č. 44862/04.

⁶ Tamtiež § 29

Z uvedeného je zrejmé, že Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. nezaraduje slobodu náboženského vyznania a viery medzi základné práva a slobody, ktoré by bolo možné za núdzového stavu v čase pandémie obmedziť. To však zároveň znamená, že Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. výslovne **neprípúšťa** možnosť obmedzenia slobody náboženského vyznania a viery počas núdzového stavu vyhláseného z dôvodu pandémie.

Uznesením v súlade s Ústavným zákonom č. 227/2002 Z. z. došlo k obmedzeniu slobody pobytu a pohybu zákazom vychádzania, čo predpokladá Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. Tým však (ako aj vyššie spomíname) zároveň došlo aj k znemožneniu účasti fyzických osôb na verejných bohoslužbách ako aj obradoch v kostoloch (keďže cesta na ne sa neuvádza medzi výnimkami zo zákazu vychádzania).⁷

Vyhláškou /ako uvádzame vyššie/ došlo k zákazu vykonávania bohoslužieb či iných obradov v kostoloch, a to formou zákazu usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, zábavnej, spoločenskej či inej povahy (§ 4 ods. 1 Vyhlášky).

S ohľadom na existujúci právny stav, a to neprípustnosť obmedzenia slobody náboženského vyznania a viery počas núdzového stavu vyhláseného z dôvodu pandémie (viď čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.) nebolo právne prípustné:

- a) Uznesením stanoviť taký zákaz vychádzania, ktorým sa obmedzila sloboda náboženského vyznania a viery nemožnosťou účasti na verejných bohoslužbách či obradoch (v dôsledku nemožnosti cesty na také bohoslužby a obrady) a ani
- b) Vyhláškou obmedziť slobodu náboženského vyznania a viery zákazom uskutočňovania bohoslužieb či iných obradov v kostoloch formou zákazu usporadúvania hromadných podujatí.

Nakoľko sa tak však stalo, je zrejmé, že zákaz vychádzania v časti, ktorým sa obmedzila sloboda náboženského vyznania a viery časťou C Uznesenia ako aj zákaz usporadúvania bohoslužieb či iných obradov na podklade § 4 ods. 1 Vyhlášky nemajú žiadny právny základ a preto odporujú čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR, čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru ako aj čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. Okrem toho zákaz konania bohoslužieb či iných obradov ako hromadného podujatia vyplýva z označeného ustanovenia Vyhlášky iba všeobecne, čo odporuje požiadavke na jeho jasnosť a presnosť, čo tiež dokazuje nesúlad dotknutého ustanovenia Vyhlášky s čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR ako aj čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru.

Záverom k tomuto bodu treba uviesť, že obmedzenia slobody pohybu a pobytu vyplývajúce z Uznesenia a realizované na základe Vyhlášky nemôžu sami o sebe automaticky zakladať právny základ a ani právne súladné obmedzenie slobody náboženského vyznania a viery (teda bez výslovného obmedzenia tejto slobody na základe výslovného zmocnenia v Ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z.), nakoľko by to znamenalo, že sloboda pobytu a pohybu by takom prípade mala

⁷ Ing. Figel' doplnení podnetu zo dňa 8.3.2021 uvádzal, že predošlým uznesením vlády (v princípe totožným s Uznesením) nebolo nijakým spôsobom obmedzené právo na slobodu náboženského vyznania (čo nie aj môže zodpovedať skutočnosti za predpokladu, že výnimka zo zákazu vychádzania, pokiaľ ide o návštevu kostolov a obradov, vyplýva priamo z čl. 24 ods. 2 Ústavy SR s prihliadnutím na nemožnosť obmedziť náboženskú slobodu podľa čl. 5 ods. 4 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. v čase pandémie). V tomto podaní sme však pristúpili k opačnému výkladu účinkov Uznesenia pričom riešenie tejto otázky ponechávame na posúdení GP.

v systéme základných práv a slobôd nadradené postavenie voči slobode náboženského vyznania a viery, čo je neprípustné.⁸

B) K sledovaniu legitímneho cieľa

V Dohovore ako aj v Ústave je stanovená právomoc orgánov obmedziť určité základné práva alebo slobody. Článok 24 ods. 4 Ústavy SR ako aj čl. 9 ods. 2 Dohovoru upravuje obmedzenie slobody náboženského vyznania a viery za okolností, keď je to nevyhnutné na ochranu bezpečnosti, poriadku alebo zdravia, alebo na ochranu práv iných. Pokiaľ prijaté opatrenie nesleduje jeden z vymenovaných cieľov Dohovoru, potom neuspje v tejto fáze testu. V prípade ochrany verejného zdravia pred koronavírusom, úrady budú pravdepodobne schopné *prima facie* stanoviť „legitímny cieľ“. Avšak všeobecné obavy týkajúce sa vírusu nemusia byť dostatočné pre opätovné zavedenie obmedzení, pri ktorých absentuje konkrétny a podrobný vedecký základ.

Podľa vedomostí podnecovateľov neexistuje konkrétny a podrobný vedecký základ pre obmedzenie slobody náboženského vyznania a viery v čase koronavírusu z dôvodu ochrany verejného zdravia. Dôvodom je totiž samotné znemožnenie účasti na verejných bohoslužbách či iných obradov iba v dôsledku obmedzení slobody pohybu, teda bez výslovného obmedzenia slobody náboženského vyznania a viery (ktoré by bolo zároveň vedecky dostatočne podložené).

Uvedená okolnosť preto rovnako zakladá nesúlad časti C Uznesenia ako aj § 4 ods. 1 Vyhlášky s čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy a čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru.

C) K nevyhnutnosti zásahu na dosiahnutie legitímneho cieľa

Zatiaľ čo obmedzenie môže byť predpísané zákonom a zdánlivo sleduje legitímny cieľ, musí tiež byť „nevyhnutné v demokratickej spoločnosti“. EŠLP rozhodol, že ak sa zavedú obmedzenia práv, z článku 9 ods. 2 Dohovoru vyplýva, že akýkoľvek zásah musí byť primeraný a zodpovedajúci „naliehavej sociálnej potrebe“; teda pojem „nevyhnutný“ nemá flexibilitu takých výrazov ako „užitočný“ alebo „žiaduce“⁹. Orgány realizujúce zásah majú povinnosť preukázať, že menej obmedzujúcimi prostriedkami by sa nedosiahol rovnaký výsledok¹⁰. Požiadavky, aby bolo obmedzenie primerané, nevyhnutné v demokratickej spoločnosti a najmenej obmedzujúce na dosiahnutie požadovaného výsledku, budú mať zásadný význam pri skúmaní prístupu orgánov k akýmkoľvek obmedzeniam podľa článku 9 Dohovoru. Je neprípustné, aby „blankytný zákaz“ bohoslužieb z dôvodu obáv z koronavírusu, bol považovaný za vyhovujúci ochrane podľa článku 9 Dohovoru. Okrem toho nestačí, aby orgány uložili obmedzenia náboženskej slobody „primerane, starostlivo a v dobrej viere“, ale musia preukázať, že zásah bol „primeraný sledovanému legitímnemu cieľu“ a že dôvody, ktoré vnútroštátne orgány uviedli na odôvodnenie obmedzenia, sú „relevantné a dostatočné“.

⁸ Pozri napr.: PL. ÚS 22/06. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2008, s. 251, podľa ktorého sú Základné práva a slobody sú navzájom rovnocenné.

⁹ Pozri: Svato-Mykhaylivska Parafiya v. Ukraine, Sťažnosť č. 77703/01, § 116.

¹⁰ Pozri: Biblical Centre of the Chuvash Republic v. Russia, Sťažnosť č. 33203/08, § 58

Podľa názoru podnecovateľov vláda v Uznesení ako ani Úrad vo Vyhláške nepreukázali primeranosť uvedeného zásahu do slobody náboženského vyznania a viery /realizovaného napadnutým ustanovením Uznesenia ako aj Vyhlášky/ vo vzťahu k cieľu, ktorým je ochrana verejného zdravia žiadnou odbornou analýzou, ktorou by sa preukázalo šírenie vírusu aj za dodržiavania potrebných protiepidemických opatrení. Rovnako nebola preukázaná potreba tohto zásahu do slobody náboženského vyznania a viery v regiónoch, v ktorých bol na podklade výsledkov plošného testovania či skríningu preukázaný nízky počet nakazených osôb.

Nakoľko vláda v Uznesení ako ani Úrad vo Vyhláške nijakým spôsobom nepreukázali nevyhnutnosť uvedeného zásahu slobody náboženského vyznania a viery za účelom dosiahnutia legitímneho účelu, ktorým je ochrana verejného zdravia, platí, že časť C Uznesenia § 4 ods. 1 Vyhlášky odporujú čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR a čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru aj z hľadísk uvedených v tomto bode. Uvedený záver pritom platí aj pre prípad ak by obmedzenie slobody náboženského vyznania a viery malo potrebný právny základ (čo však vylučujú okolnosti uvedené vyššie v bode A tejto časti podnetu/).

Záverom k tomuto bodu treba uviesť, že rozhodnutia štátnych autorít (vlády), ktoré sa týkajú opatrení prijímaných v boji proti ochoreniu Covid 19, často odporujú názorom odborníkov, nevrajiac o útokoch predsedu vlády na odbornú komunitu¹¹.

V poslednom období pritom napriek prijímaniu opatrení (lockdown, plošné testovanie, či skrining) sa epidemiologická situácia naďalej zhoršuje a to až do tej miery, že Slovensko malo v týždni medzi 8. až 14. 2. 2021 najvyšší počet úmrtí na ochorenie Covid-19 (v prepočte na milión obyvateľov) na svete¹². Podnecovateľ má pritom podozrenie, že za zhoršujúcim sa stavom epidemiologickej situácie môže byť aj celoplošné testovanie či skrining, ktoré sa v čase rozšírenia nákazlivejších mutácií realizuje (napriek opakovaným odporúčaniam odborníkov¹³) aj v menej postihnutých regiónoch, čo paradoxne mohlo prispieť k rýchlejšiemu šíreniu vírusu v týchto oblastiach.

Slovenská republika nielenže prijíma opatrenia obmedzujúce základné práva a slobody v rozpore s princípom proporcionality, ale realizuje kroky, ktoré majú tendenciu epidemiologickú situáciu zhoršovať, čo už naráža na pozitívny záväzok štátu zabezpečiť ochranu zdravia občanov (viď čl. 40 Ústavy SR).

IV.

Podľa čl. 129 ods. 6 Ústavy SR: „*Ústavný súd rozhoduje o tom, či rozhodnutie o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu a na toto rozhodnutie nadväzujúce ďalšie rozhodnutia boli vydané v súlade s ústavou alebo s ústavným zákonom.*“

¹¹ Pozri: <https://domov.sme.sk/c/22571843/koronavirus-odbornici-a-nemocnice-o-plosnom-testovani.html>, alebo <https://www.cas.sk/clanok/1074456/matovic-uraza-vsetkych-ktori-s-nim-nesuhlasia-tvrda-reakcia-odbornikov-igor-si-hanbou-skonci/>

¹² <https://dennikn.sk/minuta/2270457/>

¹³ <https://www.cas.sk/clanok/1074456/matovic-uraza-vsetkych-ktori-s-nim-nesuhlasia-tvrda-reakcia-odbornikov-igor-si-hanbou-skonci/>

Podľa § 189 zákona č. 314/2018 Z. z.: o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon č. 314/2018 Z. z."):

"Návrh na začatie konania podľa čl. 129 ods. 6 ústavy o súlade rozhodnutia o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu a ďalších na neho nadväzujúcich rozhodnutí s ústavou alebo ústavným zákonom môžu podať:

- a) najmenej pätina poslancov národnej rady,*
- b) prezident,*
- c) vláda,*
- d) generálny prokurátor."*

Podľa § 190 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z.: *"Návrhom na začatie konania podľa čl. 129 ods. 6 ústavy o súlade rozhodnutia o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu a ďalších na neho nadväzujúcich rozhodnutí s ústavou alebo ústavným zákonom možno napadnúť rozhodnutie o predĺžení núdzového stavu."*

Podľa § 190 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z.: *"Návrhom na začatie konania podľa čl. 129 ods. 6 ústavy o súlade rozhodnutia o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu a ďalších na neho nadväzujúcich rozhodnutí s ústavou alebo ústavným zákonom možno napadnúť rozhodnutia nadväzujúce na rozhodnutie podľa písmena a), písmena b), písmena c) alebo písmena d)."*

Podľa § 193 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z.: *"Návrh na začatie konania možno podať do piatich dní od predĺženia výnimočného stavu alebo núdzového stavu, ak sa napáda rozhodnutie o predĺžení výnimočného stavu alebo núdzového stavu."*

Podľa § 193 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z.: *"Návrh na začatie konania možno podať do piatich dní od vyhlásenia alebo oznámenia napadnutého rozhodnutia nadväzujúceho na rozhodnutie o predĺžení výnimočného stavu alebo núdzového stavu."*

Z citácie uvedených článkov Ústavy SR ako aj zákona č. 314/2018 Z. z. vyplýva, že podnecovatelia nie sú procesne legitimovaní na iniciovanie konania pred Ústavným súdom SR, ktorého predmetom by bolo posúdenie súladu časti C Uznesenia s čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR, resp. čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.. Procesnú legitímáciu na podanie návrhu na začatie takéhoto konania má však Generálny prokurátor. Z tohto dôvodu preto podnecovatelia podávajú Generálnemu prokurátorovi tento podnet, pričom (ako naznačili už vyššie) žiadajú Generálneho prokurátora o jeho expresné preverenie tak, aby v prípade zistenia jeho dôvodnosti sa Generálny prokurátor obrátil na Ústavný súd SR v zákonom stanovenej lehote (viď § 193 zákona č. 314/2018 Z. z.).

Podnecovatelia pritom zastávajú názor, že zákonná päť dňová lehota na napadnutie Uznesenia začala plynúť dňom 20.3.2021, nakoľko toho dňa došlo k predĺženiu núdzového stavu v zmysle § 193 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. Lehota piatich dní na napadnutie Vyhlášky začala v súlade s § 193 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. plynúť vyhlásením Vyhlášky.

Podnecovatelia podotýkajú, že Generálny prokurátor je oprávnený napadnúť nesúlad Vyhlášky s čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR, čl. 9 ods. 1 a 2 dohovoru a čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. aj na podklade čl. 125 ods. 1 písm. b) Ústavy SR. Spornou je pritom možnosť napadnúť Uznesenie v zmysle označeného článku Ústavy SR, čo však ponecháme na posúdenie Generálneho prokurátora.

V.

Na základe vyššie uvedeného stavu podnecovatelia navrhujú, aby sa Generálny prokurátor Slovenskej republiky obrátil na Ústavný súd SR s návrhom podľa čl. 129 ods. 6 Ústavy SR na vyslovenie nesúladu Uznesenia (s poukazom na časť C) ako aj Vyhlášky (s poukazom na § 4 ods. 1 Vyhlášky) s čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR ako aj čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z, prípadne, aby sa obrátil na Ústavný súd SR s návrhom podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) Ústavy SR na vyslovenie nesúladu časti C Uznesenia ako aj § 4 ods. 1 Vyhlášky s čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR, čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru ako aj čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.

S pozdravom

JUDr. Martin Timcsák
Advokát/konateľ

Príloha: plnomocenstvá na zastupovanie

